

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMO NR. XI-1375 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO
AŠTUNTUOJU¹ SKIRSNIU ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGIJOS
IŠTEKLIŲ RINKOS ĮSTATYMO NR. XI-2023 13 IR 17 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP NR. 21-1477(2); TAIS NR. 21-30948(2))**

Nr.
Vilnius

Įvertinę patikslintų pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2021 m. lapkričio 5 d. išvadoje Nr. NV-2762 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus Projektų atitiktį Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2003 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas turėtų būti pildomas ne „aštuntuoju¹“, o „septintuoju¹“ skirsniu. Siūlome atitinkamai patikslinti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2 straipsnio pakeitimo ir įstatymo papildymo aštuntuoju¹ skirsniu įstatymo projektą (toliau – AIE įstatymo projektas).

2. Projektas buvo patikslintas atsižvelgiant į poreikį suderinti jį su Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir atsisakyti energijos išteklių biržos operatoriui (šiuo metu tai būtų uždaroji akcinė bendrovė BALTPOL) suteikiamų viešojo administravimo įgaliojimų. Projekte siekiama sukurti savanorišką nacionalinę schemą, tačiau iš Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto nuostatų lieka neaišku, kokias konkrečias funkcijas ir įgaliojimus turėtų energijos išteklių rinkos operatorius užtikrindamas biomasės kuro atitiktį nustatytiems kriterijams ar atlikdamas savanoriškos nacionalinės schemos priežiūrą ar stebėseną, ir kokias funkcijas atliktų Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (pvz., Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 6 dalies kontekste). Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 5 dalyje nustatyta savanoriškos nacionalinės schema neatitinka teisėkūros aiškumo principo, nes įstatyme deklaratyviai daromos nuorodos į energetikos ministro nustatytą tvarką, į Energijos išteklių biržos reglamentą, tačiau nekonkretizuojami energijos išteklių operatoriaus, Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos ar energijos išteklių rinkos dalyvių veiksmai, kurie būtų atliekami užtikrinant biomasės kuro atitiktį nustatytiems kriterijams, jų įgyvendinimo tvarka, pasekmės. Įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose turėtų būti detalizuojamos procedūrinės nuostatos, nustatomi tam tikri terminai, teiktini dokumentai ir pan., bet ne esminės ūkinės veiklos sąlygos. Atsižvelgiant į tai, siūlome Projektą tikslinti ir (ar) papildyti lydimąją medžiagą.

Šiame kontekste atkreipiame dėmesį, kad Energijos išteklių biržos reglamentą pagal Energijos išteklių rinkos įstatymo 8 straipsnio 5 punktą tvirtina Valstybinė energetikos reguliavimo taryba, o ne energijos išteklių biržos operatorius kaip nurodyta Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 5 dalies 1 punkte.

3. Siekiant teisės aktų sistemiškumo ir nuoseklumo, įvertintina, ar Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 2 straipsnio 41 dalyje apibrėžta sąvoka „*Vardinė (nominali) šiluminė galia*“ ir Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 2 straipsnio 2¹ dalyje siūloma apibrėžti sąvoka „*Bendroji vardinė šiluminė galia*“ tarpusavyje yra suderintos ir tikslingos apibrėžti.

4. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir nuoseklumo, Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 4, 5 ir 7 dalyse kalbant apie žaliavas vartojami skirtingi terminai „*gamybai naudojamos žaliavos*“, „*žaliavų partija*“ ir „*pradinės žaliavos*“ suderintini tarpusavyje arba turėtų būti atkleista jų skirtinga reikšmė.

5. Iš Projekto lydimajame medžiagoje pateiktos informacijos dėl Išvados 2 pastabos, matyti, kad Projektu dėstomo AIE įstatymo projekto 39² straipsnio 2 dalies proporcingumo pagrindimui nėra pateikta objektyvių argumentų, taip pat siūlytina įsivertinti, ar siūloma nuostata neturėtų galiojimo atgal požymių, nes siūlomi nustatyti požymiai (pvz., pasinaudota ar naudojamos Europos Sąjungos finansine parama, pagaminta elektros energija yra remiama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšomis), kuriais remiantis būtų taikomas reikalavimas naudoti biomasės kurą, atitinkantį nustatytus kriterijus, nėra apriboti laike.

6. Atkreipiame dėmesį, kad Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnyje lieka neaišku, kas yra laikoma „*sertifikavimo įmone*“, ir ar energetikos išteklių biržos operatorius savanoriškos nacionalinės schemos atveju taip pat laikomas sertifikavimo įmone ir ar jis išduotų sertifikatus (ar kitą jam prilygstantį dokumentą). Sistemiškai vertinant teisės aktų nuostatas, matyti, kad Projektu keičiamo Lietuvos Respublikos energijos išteklių rinkos įstatymo projekto (toliau – EIRĮ projektas) 13 ir 17 straipsniuose kalbama apie sertifikatą, nors nėra aišku, ar savanoriškos nacionalinės schemos atveju sertifikatas bus išduodamas (Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 3 dalyje sertifikato išdavimas nustatytas Europos Komisijos sprendimu pripažintos savanoriškos tarptautinės schemos atveju).

7. Projekte dėstomo AIE įstatymo projektas peržiūrėtinas teisės technikos, aiškumo, nuoseklumo aspektu siekiant suderinto formuluočių vartojimo, besidubliuojančių nuostatų atsisakymo (pvz., Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39¹ straipsnio 1 dalis ir 39⁴ straipsnio 1 dalis kartojasi; Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 5 dalies 2 ir 3 punktai kartojasi); nuorodą į Europos Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) Nr. 2017/1442 teikti laikantis Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus teikimo teisės aktuose reikalavimų apraše nustatytų taisyklių; suvienodinti nuorodos į poįstatyminius teisės aktus, pvz., Projekte dėstomo AIE įstatymo

projekto 39⁴ straipsnio 5 dalyje vartojamos formuluotės „*energetikos ministro nustatyta tvarka*“, „*energetikos ministro tvirtinamas tvarkos aprašas*“; Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 5 dalies 5 punktą dėstyti atskiroje šio straipsnio dalyje; tarpusavyje suderinti ir (ar) suvienodinti formuluotes dėl „*informacijos*“, „*įrodymų ir duomenų*“, „*papildomų įrodymų*“ teikimo VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai (pvz., Projekte dėstomo AIE įstatymo projekto 39⁴ straipsnio 8 ir 9 dalyse) bei patikslinti, kokia informacija VŠĮ Lietuvos energetikos agentūrai būtų teikiama (neteikiama).

8. Projekte dėstomo AIE įstatymo projekte atsisakyta neapibrėžtos formuluotės „*ūkinę veiklą vykdančio subjektas*“ ją pakeičiant formuluotėmis „*energijos išteklių rinkos dalyviai ir biomasės kuro gamintojai*“, „*biomasės kuro gamintojai ir pardavėjai*“, tačiau lieka neaišku, kokių tikslu vartojamos skirtingos formuluotės, kas yra laikoma „*biomasės kuro gamintojai*“ ir ar jiems taikomas energijos išteklių biržą reglamentuojantys teisės aktai, jei jie nėra energijos išteklių rinkos dalyviai. Be kita ko, galiojančio Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 37 straipsnyje vartojama formuluotė „*ūkinę veiklą vykdančio subjektas*“, todėl siekiant tarpusavyje suderinti įstatyme vartojamas formuluotes, reikėtų arba keisti taip pat ir įstatymo 37 straipsnį, arba apibrėžti formuluotę „*ūkinę veiklą vykdančio subjektas*“.

9. Projekte dėstomo EIRĮ projekto 18 straipsnio 2 dalies redakcija tikslintina, nes iš dabartinės redakcijos galima suprasti, kad energijos išteklių biržoje gali būti prekiaujama tik nustatytus tvarumo ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus atitinkančiu biomasės kuru, arba papildyti lydimąją medžiagą, jei toks siekis yra pagrįstas.

10. Siekiant sklandaus įstatymo įgyvendinimo, siūlytina įsivertinti, ar Projekte dėstomo EIRĮ projekto 4 straipsnio nėra reikalinga papildyti pavedimu parengti įgyvendinamuosius teisės aktus.

Teisės grupės vadovas

Rimvydas Pilibaitis